วารสารวิชาการเพื่อการพัฒนาระบบสุขภาพปฐมภูมิและสาธารณสุข
Academic Journal for Primary Care and Public Health Development

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทางทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงาน ชุมชนมุสลิมท่าม่วง เขตเทศบาลตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

Factors Related to Accessibility of Dental Care Service among Working AgeGroup, Tha Muang Muslim Community,Thong Nian Municipality, Amphoe Khanom, Nakhon Si Thammarat Province

กัลย์สุดา จูเจ้ย[1], ภัคชิสา คนสุภาพ[2] และสุทัศน์ เสียมไหม[3]

Kansuda Chuchoie[1], Pakchisa Khonsuphap[2] and Suthat Siammai[3]

นักวิชาการสาธารณสุข(ทันตสาธารณสุข)[1], ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ[2] , อาจารย์[3]

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวรรค์[1], วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง[2,3]

(Received: October 4, 2025; Accepted: November 5, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบภาคตัดขวาง (Cross Sectional Study) เป็นการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทางทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง เขตเทศบาลตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้บริการทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการรับรู้และปัจจัยร่วมที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยร่วมกับการเข้ารับบริการทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 293 คน โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square Test)

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เข้ารับบริการทันตกรรม ร้อยละ 70.99 เหตุผลส่วนใหญ่ที่ไม่ไปรับบริการทันตกรรม คือ ไม่มีอาการ คิดเป็นร้อยละ 54.11 มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 41.64 มีระดับความรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 36.68 มีทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันโรคและการเข้ารับบริการทันตกรรมอยู่ระดับสูง ร้อยละ 45.73 และมีสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมาก ร้อยละ 99.66 เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์พบว่า ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาในการทำงาน (วัน/สัปดาห์, ชั่วโมง/วัน) ความรู้เกี่ยวกับโรคในช่องปากมีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.001, 0.004, 0.002, 0.005, 0.040 ตามลำดับ) ส่วน เพศ อายุ การมีโรคประจำตัว สิทธิการรักษาพยาบาล การรับรู้ประโยชน์และการรับรู้อุปสรรคของการดูแลสุขภาพในช่องปาก ทัศนคติ และประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันโรค และสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง เขตเทศบาลตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.007, 0.741, 0.434, 0.190, 0.217, 0.860, 0.632 ตามลำดับ)

คำสำคัญ: การเข้ารับบริการทันตกรรม, กลุ่มวัยทำงาน, ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ, ชุมชนมุสลิมท่าม่วง

Abstract

This cross-sectional study was conducted on Factors Related to Accessibility of Dental Care Service among Working AgeGroup, Tha Muang Muslim Community,Thong Nian Municipality, AmphoeKhanom, Nakhon Si Thammarat Province. The objectives were 1) to study the dental service utilization among working-age Muslims in Tha Muang Muslim Community,Thong Nian Municipality, Amphoe Khanom, Nakhon Si Thammarat Province 2) to study the perceived factors and associated factors associated withdental service utilization among working-age Muslims in Tha Muang Muslim Community,Thong Nian Municipality, Amphoe Khanom, Nakhon Si Thammarat Province and 3) to study the relationship between associated factors and dental service utilization among working-age Muslims in Tha Muang community, Thong Nian Subdistrict, Khanom District, Nakhon Si Thammarat Province. The sample size in this study consisted of 293 persons. Chi-square test was used.

The results revealed that,the majority of the sample (70.99%) received dental services. The main reason for not receiving dental services was not having symptoms (54.11%). The perception was at a moderate level (41.64%). The knowledge was at a high level (36.68%). The attitude and experience regarding disease prevention and receiving dental services were at a high level (45.73%). The influences that led to practice were at a very high level (99.66%). The relationship analysis revealed that education level, monthly income,working period (days/week,hours/day), and knowledge about oral diseases were significantly related to receiving dental services at the 0.05 level (p-value = 0.001, 0.004, 0.002, 0.005, 0.040, respectively). Gender, age, having underlying diseases, medical treatment rights, perceived benefits and perceived barriers to oral health care, attitudes, experiences regarding disease prevention, and influences that led to practice were not related to receiving dental services among the working-age group in the Tha Muang Muslim community.Tong Nian Subdistrict Municipality, Khanom District, Nakhon Si Thammarat Province, with statistical significance at the 0.05 level (p-values = 0.007, 0.741, 0.434, 0.190, 0.217, 0.860, and 0.632, respectively).

Keywords : Dental service access, Working-age population, Health Belief Pattern Theory, Tha Muang Muslim Community

Corresponding Author: Kansuda Chuchoie* E-mail: Kansuda@scphtrang.ac.th

บทนำ

ปัญหาสุขภาพช่องปากอาจเป็นจุดเริ่มต้นที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพอื่น ๆ ที่ร้ายแรงหรือเป็นส่วนที่เกี่ยวเนื่องโดยมีสาเหตุมาจากปัญหาสุขภาพอื่น ๆ ได้ ปัญหาสุขภาพช่องปากที่สำคัญ คือ โรคฟันผุและโรคปริทันต์อักเสบ ซึ่งพบในประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ และส่งผลกระทบต่อการมีคุณภาพชีวิต ที่ดีในประชากรเกือบทุกช่วงวัย สุขภาพช่องปากของประชากรวัยทำงานอายุตั้งแต่ 15–59 ปี ซึ่งปัญหาสุขภาพช่องปากของคนในกลุ่มวัยนี้ นอกจากเป็นโรคฟันผุที่เกิดสะสมมาตั้งแต่วัยเด็กแล้ว ยังพบปัญหาโรคปริทันต์ ซึ่งมีความชุกและความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น หากปล่อยไว้ไม่ได้รับการแก้ไข เมื่อเข้าสู่วัยกลางคนและวัยสูงอายุก็จะมีปัญหาสุขภาพช่องปากรุนแรงมากขึ้นได้ (สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย, 2561)

จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 8 ประเทศไทย พ.ศ. 2560 พบว่า กลุ่มวัยทำงานอายุมีประสบการณ์โรคฟันผุร้อยละ 91.8 มีค่าเฉลี่ยฟันผุ อุดถอน (DMFT) 6.6 ซี่/คน มีการสูญเสียฟันร้อยละ 85.3 โดยมีผู้ที่มีฟันผุที่ยังไม่ได้รับการรักษาร้อยละ 43.3 มีปัญหาสภาวะ เหงือกอักเสบและสภาวะปริทันต์ พบเหงือกอักเสบร้อยละ 62.4 และมีร่องลึกปริทันต์ ร้อยละ 25.9 มีรากฟันเผยพึ่งร้อยละ 57.1 และมีฟันสึกร้อยละ 49.7 (สำนักงานทันตสาธารณสุข กรมอนามัย,2561) โดยปัญหาดังกล่าว จะแสดงรุนแรงจนเกิดความเจ็บปวดและการสูญเสียฟันในช่วงอายุต่อไป ถ้าไม่ได้รับการดูแลป้องกัน รักษาที่เหมาะสมทันเวลา พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพกลุ่มวัยทำงานส่วนมากแปรงฟันก่อนนอนร้อยละ 95.1 แต่มีเพียงร้อยละ 28.3 แปรงฟันหลังอาหารกลางวัน ส่วนการใช้อุปกรณ์เสริมร่วมกับการแปรงฟัน กลุ่มอายุนี้ใช้น้ำยาบ้วนปาก ไม้จิ้มฟัน ไหมขัดฟัน และแปรงซอกฟัน คิดเป็นร้อยละ 36.0, 27.0, 14.7 และ 2.4 ตามลำดับ นอกจากนี้ในวัยนี้ ยังมีพฤติกรรมที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคในช่องปาก โดยเฉพาะการสูบบุหรี่ที่พบมีการสูบบุหรี่ร้อยละ 17.9 เฉลี่ย 10.4 มวน/วัน โดยมีผู้สูบบุหรี่ ≥20.1 pack-year ร้อยละ 9.5 ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งช่องปาก (สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย, 2561)

การเข้าไม่ถึงบริการทางทันตกรรม มีผลต่อการรักษาสุขภาพช่องปาก ส่งผลให้ปัญหาสุขภาพช่องปากที่มีอยู่ไม่ได้รับการรักษา และยังทำให้เกิดโรคที่ร้ายแรงขึ้น ซึ่งจากรายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติครั้งที่ 8 ประเทศไทย พ.ศ. 2560 พบว่า พฤติกรรมการไปใช้บริการ ในรอบปี โดยกลุ่มวัยทำงานไปใช้บริการทันตกรรมเพียงร้อยละ 42.3 ซึ่งเหตุผลในการรับบริการทันตกรรม คือ มีหินปูนมากที่สุด รองลงมาคือปวดฟันเสียวฟัน และ ฟันมีจุดดำ คิดเป็นร้อยละ 44.3, 27.8 และ 26.8 ตามลำดับ โดยสถานบริการ ที่ไปรับบริการมากที่สุด คือ คลินิกเอกชน รองลงมาคือโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล คิดเป็นร้อยละ 28.3, 27.4, 24.7 และ 19.8 ตามลำดับ ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพช่องปาก ในกลุ่มวัยนี้ได้รับจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมากที่สุด รองลงมาคือจากโทรทัศน์และเว็บไซด์ ตามลำดับ (สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย, 2561)

ในพื้นที่ชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชาชนส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเป็นหลัก จึงต้องเอาใจใส่ในการประกอบอาชีพมีประสบการณ์หรือความชำนาญมีลักษณะการประกอบอาชีพที่ขาดความแน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตซึ่งอาจจะส่งผลต่อสถานะสุขภาพของผู้ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านได้ การเร่งรีบในการประกอบอาชีพ เพื่อให้สอดคล้องกับ

ธรรมชาติ อาจจะทำให้ผู้ประกอบอาชีพประมงชายฝั่งขาดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนฝูงหรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมลดลง ตลอดจนพฤติกรรม การใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มชูกำลังต่าง ๆ รวมไปถึงพฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนไทยมุสลิมจะเน้นอาหารจำพวกแป้ง น้ำตาล กะทิ และรสเค็ม (นิรัชรา ลิลละฮ์ และปัทมา สุพรรณกุล, 2561) ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจเป็นพฤติกรรมสุขภาพที่ส่งผลต่อสุขภาพช่องปากได้ และเป็นพื้นที่ชุมชนห่างไกล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลซึ่งเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิที่ให้การรักษาส่งเสริมสุขภาพให้กับประชาชน แต่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบลบ้านท่าจันทน์ ซึ่งเป็นสถานที่รักษาพยาบาลเพียงแห่งเดียวของประชาชนในพื้นที่นั้น ไม่มีทันตบุคลากรปฏิบัติงาน ทำให้ประชาชนที่ต้องการรักษาสุขภาพช่องปากต้องเดินทางไปใช้บริการในโรงพยาบาลประจำอำเภอ อาจจะทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและเสียเวลาจากการเดินทาง ส่งผลให้มีการปล่อยปละละเลย ไม่ใส่ใจสุขภาพช่องปากตนเอง และพบว่า ในพื้นที่ชุมชนมุสลิมท่าม่วงยังไม่มีการศึกษาถึงปัญหาการเข้ารับบริการทันตกรรม และบริการทันตกรรมนั้นถือเป็นสิ่งที่สำคัญต่อสุขภาพของประชาชน

จากผลการสำรวจของฝ่ายทันตกรรม โรงพยาบาลขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าผู้ป่วยนอกที่รับบริการทางทันตกรรมของกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเพียง 1,190 คน จากประชากรกลุ่มวัยทำงานทั้งหมด 13,821 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 8.61 และในพื้นที่ชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในกลุ่มวัยทำงาน มีเพียง 101 คนจากทั้งหมด 1,184 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมากแสดงให้เห็นถึงปัญหาการเข้ารับบริการทันตกรรมของประชาชนในพื้นที่ (ฝ่ายทันตกรรม โรงพยาบาลขนอม, 2563) จากเหตุผลที่กล่าวมาเบื้องต้นผู้วิจัย จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญและสนใจที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาการใช้บริการทันตกรรมของประชาชนในพื้นที่ชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช และผู้วิจัย ได้นำทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model) มาใช้ในงานวิจัย เพื่อนำข้อมูลไปเป็นส่วนประกอบของการดูแลสุขภาพช่องปาก และเป็นข้อมูลการประกอบการพิจารณานโยบายต่าง ๆ ของหน่วยงานสาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพช่องปากประชาชนในพื้นที่ชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

1 .เพื่อศึกษาการใช้บริการทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการรับรู้และปัจจัยร่วมที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการ ทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยร่วมกับการเข้ารับบริการทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดของการวิจัย

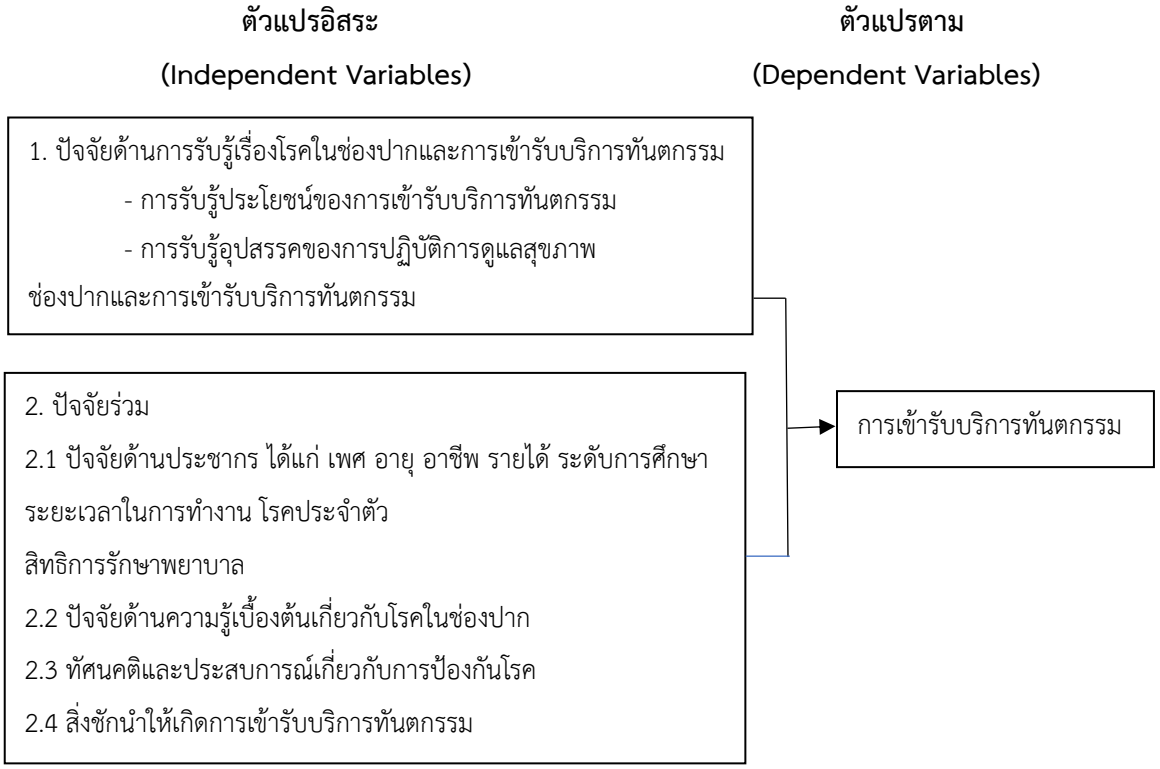

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทางทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวาง (Cross sectional survey research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนวัยทำงานที่นับถือศาสนาอิสลาม และมีช่วงอายุ ระหว่าง 15-59 ปี จำนวน 855 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนวัยทำงาน ที่นับถือศาสนาอิสลาม และมีช่วงอายุระหว่าง 15-59 ปี จำนวน 293 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสอบถามประชาชนในพื้นที่ แบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องการเข้ารับบริการทันตกรรม จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 3 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับโรคในช่อง ตอนที่ 4 แบบสอบถามประสบการณ์และทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรค จำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 5 แบบสอบถามสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ จำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 6 แบบสอบถามการเข้ารับบริการทันตกรรม 6 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทันตสาธารณสุข ด้านสุขภาพ โดยค่าที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงสามารถใช้ได้ก่อนจะนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับประชาชนวัยทำงานที่นับถือศาสนาอิสลาม ชุมชนหน้าแพ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จากนั้นนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability)ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และใช้ KR-20 (Kuder-Richardson20) ในการคำนวณแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคในช่องปาก โดยแบบทดสอบมีผลการทดสอบ ดังนี้

1) แบบสอบถามทั้งฉบับ มีผลการทดสอบเท่ากับ 0.77

2) แบบสอบถามปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องการเข้ารับบริการทันตกรรม มีผลการทดสอบเท่ากับ 0.72

3) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโรคในช่องปาก มีผลการทดสอบเท่ากับ 0.823

4) แบบสอบถามทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันโรค มีผลการทดสอบเท่ากับ 0.74

5) แบบสอบถามสิ่งชักนำให้เกิดการเข้ารับบริการ มีผลการทดสอบเท่ากับ 0.89

6) แบบสอบถามการเข้ารับบริการทันตกรรม มีผลการทดสอบเท่ากับ 0.71

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ยึดหลักจริยธรรมในทุกขั้นตอนโดยเสนอโครงร่างผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรังและการดำเนินการเพื่อให้มีคำยินยอมในเอกสารแสดงความยินยอมของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจะชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบ อธิบายให้เข้าใจว่าในการศึกษาครั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะร่วมตอบรับหรือปฏิเสธการตอบและข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะไม่ถูกเปิดเผย ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและการป้องกันแก้ไข โครงการวิจัยนี้กิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมวิจัยเข้าร่วมทำแบบสอบถาม และไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ ต่อผู้เข้าร่วมวิจัย และข้อความในแบบสอบถามไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบใด ๆ จะนำมาใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีให้ ความร่วมมือในการวิจัย จึงทำการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เริ่มต้นผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตดำเนินการศึกษาจากผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง เพื่อขออนุญาตทำการเก็บข้อมูลและทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านท่าจันทน์เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง ต่อมาผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างตามที่พักอาศัย ผู้วิจัยแนะนำตัว ชี้แนะวัตถุประสงค์ และขออนุญาตในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ์ เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอม ผู้วิจัย แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง อธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษาและอธิบายวิธีตอบแบบสอบถาม และเปิดโอกาสให้ซักถามหลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องก่อน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ การมีโรคประจำตัว สถานภาพทางสังคม ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้การแจกแจงความถี่ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และใช้สถิติอนุมาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อาชีพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การมีโรคประจำตัว สถานภาพทางสังคม ระยะเวลา ในการทำงาน สิทธิการรักษาพยาบาล การรับรู้เรื่องโรคในช่องปากและการเข้ารับบริการทันตกรรม ความรู้เกี่ยวกับโรคในช่องปาก ประสบการณ์และทัศนคติในการป้องกันโรค และสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติกับการเข้ารับบริการทันตกรรมของประชาชนในพื้นที่ชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 53.58 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 30-44 ปี (M = 35.00±11.63) อายุต่ำสุด 15 ปี อายุสูงสุด 59 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพประมง ร้อยละ 39.93 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 38.57 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ คือประถมศึกษา ร้อยละ 51.19 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา ร้อยละ 35.49 ระยะเวลาในการทำงาน ส่วนใหญ่ทำงานสัปดาห์ละ 5 วัน ร้อยละ 45.39 และส่วนใหญ่ทำงานวันละ 6-10 ชั่วโมง ร้อยละ 64.51 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (M= 9,553.24 ± 4,232.83) รายได้ต่อเดือนต่ำสุด 3,000 บาท ต่อเดือน รายได้ต่อเดือนสูงสุด 30,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 86.01 และสิทธิการรักษาพยาบาล ส่วนใหญ่คือ หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ร้อยละ 90.10 รองลงมาคือ ประกันสังคม ร้อยละ 8.53

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องการเข้ารับบริการทันตกรรม พบว่า การรับรู้เรื่องการเข้ารับบริการทันตกรรมโดยรวม พบว่า โดยส่วนใหญ่การรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 41.64 รองลงมา คือ ระดับสูง ร้อยละ 39.59 ความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับโรคในช่องปาก พบว่า โดยส่วนใหญ่ ระดับความรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 36.86 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 29.01 และอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 34.13 ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันโรค และการเข้ารับบริการทันตกรรมโดยรวม พบว่า โดยส่วนใหญ่ทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันโรค และการเข้ารับบริการทันตกรรมอยู่ระดับสูง ร้อยละ 45.73 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 37.88 สิ่งชักนำให้เกิดการเข้ารับบริการทันตกรรม พบว่า โดยส่วนมากอยู่ในระดับสูงมาก ร้อยละ 99.66 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 24.36 และระดับสูง ร้อยละ 15.70

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้บริการทันตกรรม ร้อยละของประชากรจำแนกตามการเข้ารับบริการทันตกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้ารับบริการทันตกรรม ร้อยละ 70.99 และไม่เข้ารับ บริการทันตกรรม ร้อยละ 29.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการเข้ารับบริการทันตกรรม พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับโรคในช่องปากมีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.040)

ส่วน ทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันโรค และสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติกับการ เข้ารับบริการทันตกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.860, 0.632 ตามลำดับ)

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทางทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง เขตเทศบาลตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ศึกษาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทางทันตกรรมในกลุ่มวัยทำงานชุมชมุสลิมท่าม่วง เขตเทศบาลตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.342) แสดงให้เห็นว่า การเข้ารับบริการทันตกรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศ อาจกล่าวได้ว่า ในสังคมประชากร อาจมีความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของสุขภาพช่องปาก จึงทำให้มีการเข้ารับบริการทางทันตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belife Model) ของ (Becker & Maiman, 1974 อ้างถึงใน ธนารัตน์ จันดามี, 2551) ซึ่งบอกไว้ว่า เพศ เป็นปัจจัยด้านประชากร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรรมสุขภาพ แต่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะส่งผลไปถึงการรับรู้และการปฏิบัติ

1.2 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.741) แสดงให้เห็นว่า การเข้ารับบริการทันตกรรมนั้นอาจไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุ จากข้อมูลผู้ที่มีช่วงอายุ 30-44 ปี มีแนวโน้มเข้ารับบริการ ทันตกรรมมากกว่าผู้ที่มีช่วงอายุ 15-29 ปีซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เสฏฐวุฒิแซ่หลี, 2561: 76) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของประชาชนในพื้นที่เกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์ต่อการเข้ารับบริการทันตกรรม

1.3 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.021)แสดงให้เห็นว่า การเข้ารับบริการทันตกรรมขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา อาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูง มีความรู้มากก็จะมีความตระหนักต่อการเข้ารับบริการมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ (เสฏฐวุฒิแซ่หลี, 2561: 77) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของประชาชนในพื้นที่เกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ต่อ การเข้ารับบริการทันตกรรม

1.4 ระยะเวลาในการทำงาน

1) ระยะเวลาในการทำงาน (วัน/สัปดาห์) มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.002) แสดงให้เห็นว่าการเข้ารับบริการรับบริการทันตกรรมนั้นขึ้นอยู่กับเวลาในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โรสลิน สาและ (2551) ได้ทำการศึกษาการ

ดูแลสุขภาพตนเองของชาวประมงพื้นบ้าน ตำบลปะนาแระ อำเภอปะนาแระ จังหวัดปัตตานี พบว่าปัจจัยด้านระยะเวลาในการทำงาน ความถี่ในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของชาวประมงพื้นบ้าน ตำบลปะนาแระ อำเภอปะนาแระ จังหวัดปัตตานี

2) ระยะเวลาในการทำงาน (ชั่วโมง/วัน) มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 (p -value = 0.005) แสดงให้เห็นว่าการเข้ารับบริการรับบริการทันตกรรมนั้นขึ้นอยู่กับเวลาในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โรสลิน สาและ (2551) ได้ทำการศึกษาการดูแลสุขภาพตนเองของชาวประมงพื้นบ้าน ตำบลปะนาแระ อำเภอปะนาแระ จังหวัดปัตตานี พบว่าปัจจัยด้านระยะเวลาในการทำงาน ความถี่ในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของชาวประมงพื้นบ้าน ตำบลปะนาแระ อำเภอปะนาแระ จังหวัดปัตตานี

1.5 รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.102) แสดงให้เห็นว่า การเข้ารับบริการทันตกรรมนั้นขึ้นอยู่กับรายได้ของตัวบุคคล เนื่องจากสถานบริการรักษาทางทันตกรรมมีทั้งของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งมีค่ารักษา ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการที่บุคคลจะเข้ารับบริการทางทันตกรรมนั้น จึงจำเป็นต้องมีกำลังทรัพย์เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (พรทิพย์ พรหมทา, 2557: 67) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมารับบริการที่คลินิกทันตกรรม โรงพยาบาลบึงบูรพ์ ของประชาชนอำเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า รายได้มีผลต่อการเข้ารับบริการทันตกรรม

1.6 การมีโรคประจำตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.434) แสดงให้เห็นว่า การมีโรคประจำตัวหรือไม่มีโรคประจำตัวนั้น ไม่ส่งผลต่อการเลือกเข้ารับบริการ หรือเลือกไม่เข้ารับบริการทันตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (ธิดา รัตนวิไลศักดิ์, 2554: 55) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้บริการทันตกรรมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่า การมีโรคประจำตัว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้ารับบริการทันตกรรม

1.7 สิทธิการรักษาพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.190) แสดงให้เห็นว่าการเข้ารับบริการทันตกรรมนั้นไม่ขึ้นอยู่กับสิทธิการรักษาพยาบาล อาจกล่าวได้ว่า สิทธิการรักษาบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า จะไม่เคยใช้บริการทันตกรรมมากกว่าสิทธิข้าราชการเบิกได้ และสิทธิบัตรประกันสังคม เนื่องจากประชาชนไม่ทราบรายละเอียดการใช้สิทธิประโยชน์ของบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่ครอบคลุมการให้บริการใดบ้าง ผู้สูงประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่าสิทธิประโยชน์บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าไม่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่สูง การใช้สิทธิบัตรทองในสถานบริการของรัฐที่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการเข้ารับบริการทันตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ(ธิดา รัตนวิไลศักดิ์, 2554: 57) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการ

ใช้บริการทันตกรรมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่า สิทธิการรักษาพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้ารับบริการทันตกรรม

1.8 ปัจจัยการรับรู้เรื่องการเข้ารับบริการทันตกรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.217) แสดงให้เห็นว่า การเข้ารับบริการทันตกรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับการรับรู้ประโยชน์และการรับรู้อุปสรรคของการดูแลสุขภาพช่องปากกับการเข้ารับบริการทันตกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ (ธิดา รัตนวิไลศักดิ์, 2554: 60) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้บริการทันตกรรมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่า การรับรู้ประโยชน์ของการดูแลสุขภาพช่องปากและการเข้ารับบริการทันตกรรมมีความสัมพันธ์ต่อการเข้ารับบริการทันตกรรม และยังสอดคล้องกับทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model) ของ (Becker & Maiman, 1974 อ้างถึงใน ธนารัตน์ จันดามี, 2551) ซึ่งได้บอกว่าการรับรู้ของบุคคลส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมสุขภาพนั้นๆ ซึ่งอาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างรับรู้ แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้ เช่น รับรู้ว่าการไปพบทันตบุคลากรเพื่อตรวจสุขภาพช่องปาก จะทำให้ท่านสามารถป้องกันการเกิดโรค หรือทำการรักษาโรคได้ทันท่วงทีแต่ต้องประกอบอาชีพ จึงไม่ได้เข้ารับบริการทันตกรรม

1.9 ความรู้เกี่ยวกับโรคในช่องปาก มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.040) แสดงให้เห็นว่า การเข้ารับบริการทันตกรรมขึ้นอยู่กับระดับความรู้เกี่ยวกับโรคในช่องปาก เช่น หินปูนที่ติดอยู่ตามฟันมีสาเหตุการเกิดมาจากการสะสมของแผ่นคราบจุลินทรีย์ หรือขี้ฟัน อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคในช่องปากระดับสูง ย่อมมีการเข้ารับบริการทันตกรรม เนื่องจากได้ทราบถึงสาเหตุ ของโรค วิธีการรักษา ส่งผลให้มีการเข้ารับบริการทันตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (จินตนา รัตนะ, 2557: 32) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้ารับบริการทันตกรรมในช่วงอายุครรภ์ 4-6 เดือน ของหญิงตั้งครรภ์ที่โรงพยาบาลหลังสวน จังหวัดชุมพร พบว่าความรู้ด้านทันตสุขภาพมีความสัมพันธ์ต่อการเข้ารับบริการทันตกรรม

1.10 ทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันโรคไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value =0.860) แสดงให้เห็นว่า การเข้ารับบริการทันตกรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรค อาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคที่ดีก็อาจจะเข้าหรือไม่ได้มีการเข้ารับบริการทันตกรรม และผู้ที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคแย่ ก็อาจจะเข้าหรือไม่ได้มีการเข้ารับบริการทันตกรรมเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (ธิดา รัตนวิไลศักดิ์, 2554: 59) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้บริการทันตกรรมของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้ารับบริการทันตกรรม

1.11 สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มวัยทำงานชุมชนมุสลิมท่าม่วง ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.05 (p -value = 0.632) แสดงให้เห็นว่า การเข้ารับบริการทันตกรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ อาจกล่าวได้ว่าสิ่งชักนำต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น แรงสนับสนุน อาการเจ็บป่วยต่างๆ ก็อาจจะไม่ส่งผล ให้เข้ารับหรือไม่เข้ารับบริการทันตกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model) ของ (Becker & Maiman, 1974 อ้างถึงใน ธนารัตน์ จันดามี, 2551) ซึ่งได้บอกว่าไว้สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ เป็นสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติเป็นเหตุการณ์หรือสิ่งที่มากระตุ้นบุคคลให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการออกมา

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ารับบริการทางทันตกรรม

2. ควรมีการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ เช่น การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยคำถามปลายเปิด ซึ่งจะทำให้ทราบข้อมูลเชิงลึกที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมที่มากกว่าที่กำหนดไว้ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถ นำไปส่งเสริมการเข้ารับบริการทันตกรรมได้ดียิ่งขึ้น

3. การศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาแบบวิจัยกึ่งทดลอง ในประเด็นการรับรู้เกี่ยวกับโรคในช่องปากและการเข้ารับบริการทันตกรรม ความรู้เกี่ยวกับโรคในช่องปาก เพื่อส่งเสริมการเข้ารับบริการทันตกรรม

อ้างอิง

กนกอร โพธิ์ศรี และเกรียงศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์. (2558). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมารับบริการทางทันตกรรมของผู้สูงอายุ 60-74 ปี ใน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น.* วารสารทันตาภิบาล. สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2564, จากhttp://www.lib.dent.chula.ac.th/upload/2013/ tjdex/ 3854/6_73.pdf.

กรรณิกา เรืองเดช ชาวสวนศรีเจริญ. (2560). *วิจัยเบื้องต้น สำหรับวิทยาศาสตร์สุขภาพ*. ตรัง : วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง.

จิระพร ยอดท่าหว้า. 2553. *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสถานีอนามัยจังหวัดชัยภูมิ.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. คณะสาธารณสุขศาสตร์. สาขาบริหารงานสาธารณสุข.

จินตนา รัตนะ. (2557). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้ารับบริการทันตกรรมในช่วงอายุครรภ์ 4-6 เดือน ของหญิงตั้งครรภ์ที่โรงพยาบาลหลังสวน จังหวัดชุมพร.* (วิทยานิพนธ์ทันตแพทย์ศาสตร์บัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. คณะทันตแพทยศาสตร์

ชูชัย ศุภวงศ์ และคณะ. (2552). *คู่มือการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.* กรุงเทพมหานคร: ทีคิว พีจำกัด.

ธิดา รัตนวิไลศักดิ์. (2554). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้บริการทันตกรรมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์.* (วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะสาธารณสุขศาสตร์. สาขาวิชาเอกการจัดการการสร้างเสริมสุขภาพ.

ธีระชัย อนุวงศ์เจริญ. (2559). *ปริทัศน์ทันตสุขภาพตามวิถีอิสลามสุขภาพช่อง VS สุขภาพร่างกาย. บทวิทยาการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา.*

นาริม โต๊ะกานี. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตกับสภาวะสุขภาพช่องปากของเด็กนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส*. (วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. คณะทันตแพทย์ศาสตร์. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพช่องปาก.

นิรัชรา ลิลละฮ์ และคณะ. (2561). วิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้กับ พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพตามหลัก 6 อ. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, *5*(2), 302-310.

ฝ่ายทันตกรรม โรงพยาบาลขนอม. (2563). *อัตราการเข้ารับบริการทางทันตกรรม กลุ่มอายุ 15-59 ปี เขตสุขภาพที่ 11 จังหวัดนครศรีธรรมราช*. โรงพยาบาลอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช.

“ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา”. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นหรือสภากาชาดไทยมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559” **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 134. ตอนที่ 65. หน้า 3-4.

โรสลิน สาและ. (2551). *พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของชาวประมงพื้นบ้าน ตำบลปะนาแระ อำเภอปะนาแระ จังหวัดปัตตานี*. (ปัญหาพิเศษทางสาธารรสุข ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขชุมชน). วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา.

วิไลลักษณ์ ทิวากรกฎ. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาวะสุขภาพช่องปากวัยทำงาน. อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารแพทย์*, *36*(4), 237-238.

เสฏฐวุฒิ แซ่หลี. (2561). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้ารับบริการทันตกรรมของประชาชนในพื้นที่เกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง*. (โครงการวิจัยเพื่อพัฒนางานสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก ปริญญาสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ทันตสาธารณสุข). วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง.

สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย. (2555). *การสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก ประตู...สู่สุขภาพที่ดีในช่วงวัยของชีวิต*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

_____. (2561). *รายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ. ครั้งที่ 8 ประเทศไทย พ.ศ. 2560*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564,จากhttp://dental2.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=2423.

อับดุลเลาะ ตาเละ. (2553). *คุณภาพชีวิตของชาวประมงในพื้นที่ตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี*. (ปัญหาพิเศษทางสาธารณสุข ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขชุมชน). วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา.

Becker & Maiman. (1974). อ้างถึงใน ธนารัตน์ จันดามี. 2551. *ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษา โดยการประยุกต์แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมการป้องป้องกันการสูบบุหรี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. คณะสาธารณสุขศาสตร์. สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ.